

România pregatește arhitectura instituțională pentru aplicarea AI Act. Ce autorități sunt propuse?

România face primii pași formali spre implementarea Regulamentului european privind inteligența artificială. Un memorandum guvernamental publicat pe 12 martie 2026 propune arhitectura instituțională prin care țara noastră va aplica prevederile Regulamentului (UE) 2024/1689 — cu șapte luni întârziere față de termenul-limita stabilit pentru 2 august 2025.

Piesa centrală a mecanismului propus este ANCOM - Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, desemnată atât autoritate de supraveghere a pieței, cât și punct național unic de contact. Sectorul financiar beneficiază de o abordare sectorială: ASF și BNR sunt propuse ca autorități de supraveghere pentru sistemele AI cu grad ridicat de risc utilizate de instituțiile financiare pe care le reglementează.

În domeniile sensibile legate de biometrie, aplicarea legii, migrație, azil, control la frontieră, justiție și procese democratice, competența de supraveghere revine ANSPDCP - Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal. Autorității pentru Digitalizarea României îi este atribuită funcția de autoritate de notificare, responsabilă cu evaluarea și monitorizarea organismelor de evaluare a conformității.

Memorandumul este însoțit de o anexă care desemnează autoritățile naționale competente pentru supravegherea pieței în privința sistemelor de IA cu grad ridicat de risc, corelat cu categoriile de produse vizate de Regulament.

Competențele sunt distribuite după cum urmează: Inspecția Muncii pentru echipamente tehnice, sisteme de protecție în atmosfere explozive și echipamente individuale de protecție; ANMDM pentru dispozitive medicale și dispozitive pentru diagnostic in vitro; ISCIR pentru aparate consumatoare de combustibili gazoși, instalații pe cablu, echipamente sub presiune și ascensoare; ANPC pentru siguranța jucăriilor; ANCOM și ANPC în comun pentru echipamente radio; Autoritatea Navala Română pentru ambarcațiuni de agrement și motovehicule nautice.

Totodată, memorandumul prevede ca activitatea autorităților de supraveghere ar urma să fie sprijinită de DNSC - Directoratul Național de Securitate Cibernetică pe componentele ce țin de securitate cibernetică, confidențialitate, integritate, disponibilitate și reziliență.

„Începând cu 2 august 2026, cea mai mare parte a obligațiilor substanțiale prevăzute de Regulamentul (UE) 2024/1689 privind AI vor deveni pe deplin aplicabile. Cadrul de executare al României este încă în curs de consolidare, însă Regulamentul se aplică în mod direct. Absența unor proceduri naționale pe deplin operaționale nu suspendă obligația de conformitate a companiilor. Consecințele neconformității sunt semnificative. Regulamentul prevede amenzi administrative calculate ca procente din cifra de afaceri anuală globală a companiei, în funcție de natură și gravitatea încălcării. Dincolo de sancțiunile financiare, autoritățile pot impune măsuri corective, inclusiv restricții sau chiar interdicții privind plasarea sistemului de AI pe piața europeană ” explică **Ioana Chiper Zah**, *Managing Associate la Hațegan Attorneys*.

În concluzie, memorandumului îi revine rolul de a pregăti temelia pentru viitorul act normativ național de implementare a AI Act, printr-o formulă mixtă: o autoritate centrală de coordonare, autorități sectoriale specializate și o autoritate distinctă de notificare. Toate aceste propuneri conturează prima schemă instituțională românească pentru supravegherea inteligenței artificiale.